

Institutionen för Hälsa och Lärande

TENTAMEN/OMTENTAMEN

Kurs: Förskrivningsrätt för vissa läkemedel

Delkurs: Salstentamen 1

Kurskod: BM531G

Högskolepoäng för tentamen 3,5 hp

Datum: 2025-04-03

Skrivtid KL 08:15-13:00

Ansvarig lärare:

Berörda lärare: Cathal O'Hare

Hjälpmedel/bilagor

Övrigt

- **Skriv direkt i tentan.**
- **Om utrymmet inte räcker till på en fråga, skriv på baksidan av samma papper.**
- Tänk på att **skriva tydligt!**

Anvisningar

- ☐ Ta nytt blad för varje lärare
- ☐ Ta nytt blad för varje ny fråga
- ☐ Skriv endast på en sida av papperet.
- ☒ Skriv namn och personnummer på samtliga inlämnade blad.
- ☐ Numrera lösbladen löpande
- ☒ Använd inte röd penna.
- ☒ Markera med kryss på omslaget vilka uppgifter som är lösta.

Poänggränser: 60% är Godkänt

Skrivningsresultat bör offentliggöras inom 18 arbetsdagar

Lycka till!

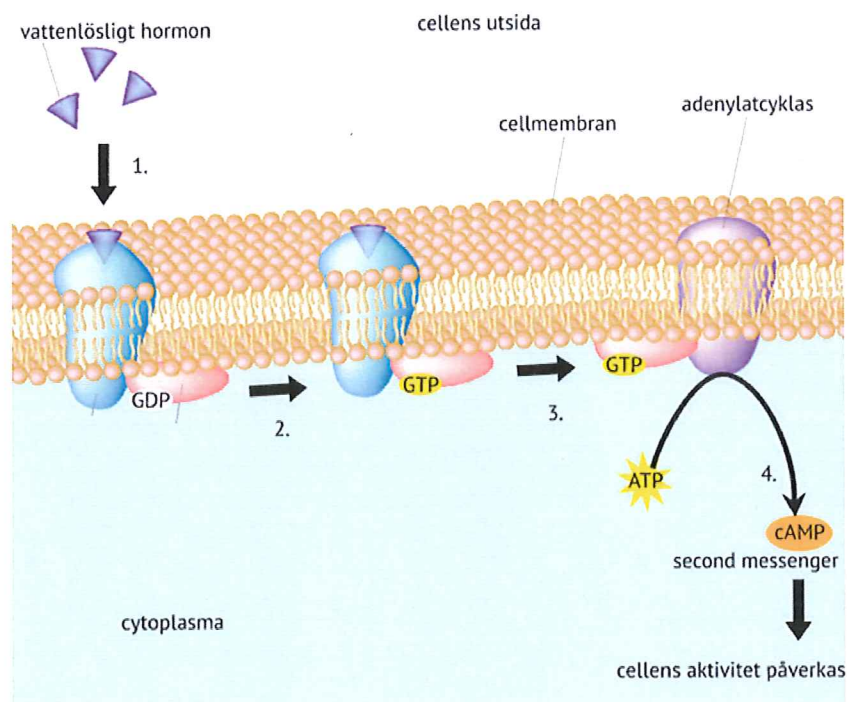
Antal sidor totalt

Farmakodynamik 9,5p

1. Hur skiljer en agonist från en antagonist? (2p)

2.

a. Det finns flera olika receptorer. Ange typen av receptor som visas i bilden nedan. 1p

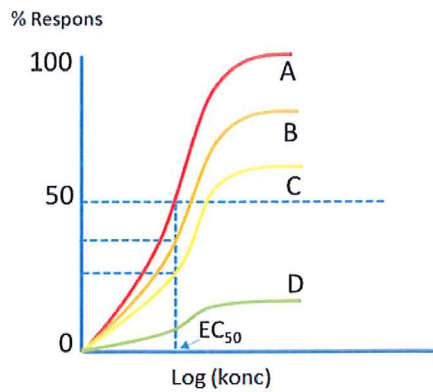

b. Ange en annan struktur i cellen/vävnaden förutom receptorer som läkemedel kan binda till för att utöva sin effekt. 1p

Namn: _____

Personnummer: _____

3.

a. Diagram ovan jämför fyra läkemedels potens och effektivitet. Avgör om påståendet nedan är sant eller falskt genom att sätta ett kryss i rutan bredvid för sant eller falskt. (0,5p)

	Sant	Falskt
Läkemedel A har högre potens än läkemedel B	☐	☐

b. Förklara hur du kom fram till ditt svar i 'a'. (1p)

4. Vad menas med följande begrepp (3p):

a. Affinitet

b. Selektivitet

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Namn: _____

Personnummer: _____

c. Jämviktskonstant

5. Förklara varför det finns en övre gräns för läkemedlets effekt. (1p)

Farmakokinetik 10,5p

6. Förklara vad som menas med begreppet biotillgänglighet. 1p

7. Läkemedel A har hög förstapassage-metabolism. Hur skulle detta påverka dosen som krävs om läkemedel A ges peroralt? 2p

8. Varför kan det vara mycket besvärligt att använda ett läkemedel kliniskt som elimineras med mättnadskinetik (nollte ordningens kinetik)? 2p

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Namn: _____

Personnummer: _____

9. Hur tänker du när det gäller fördelningen av ett läkemedel mellan blod och övrig vävnad när du läser att läkemedlet har låg distributionsvolym? 1,5p

10. Förklara kortfattat vad som händer i fas 1 och fas 2 levermetabolism. 2p

11. Vid upprepad dosering av ett läkemedel (som följer 1:a ordningens kinetik) kommer koncentrationen initialt att öka. Efter 3-5 halveringstider uppnås steady state. Förklara vad som menas med steady state. (2p)

Graviditet, amning, barn 5p

12. Vad menas med begreppet 'syra-basfällor', och varför är det relevant när det gäller användning av läkemedel under amningsperioden? (2p)

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Namn: _____

Personnummer: _____

13. Förklara varför läkemedel som främst elimineras via njurarna kommer att elimineras långsammare och ge högre plasmakoncentrationer hos nyfödda jämfört med äldre barn. (1p)

14. Ange två fysiologiska förändringar i moderns kropp under graviditeten som ger farmakokinetiska förändringar. (2p)

Interaktioner 3p

15. Tetracykliner kan interagera med antacida (innehållande aluminium) genom komplexbildning. Förklara hur denna interaktion kan påverka biotillgängligheten av tetracykliner (1p)

16. Receptfri hostmedicin noskapin är en enzymhämmare och kan hämma det CYP2C9-beroende metabolismen av warfarin.

a. Vad menas med begreppet enzymhämmare? 1p

b. Hur påverkas plasmakoncentrationen av warfarin när den används tillsammans med noskapin? 1p

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Namn: _____

Personnummer: _____

Biverkningar 3p

17. Ge en kort beskrivning av vad som menas med följande begrepp: (3p)

A) Typ A-biverkningar

B) Typ B-biverkningar

c) Typ C-biverkningar

Äldre 4p

18. Ange två läkemedelsproblem som polyfarmaci kan öka risken för. 2p

19. Risken för obstipation ökar hos äldre vuxna. Ange två orsaker för detta. 2p

Namn: _____

Personnummer: _____

Analgetika 5p

20. Ange en terapeutisk effekt av icke-steroida antiinflammatoriska läkemedel (NSAID) som paracetamol saknar (0,5p)

21. Villket enzym hämmar acetylsalicylsyra oselektivt och irreversibelt? 0,5p

22. Acetylsalicylsyra kan ge skador på slemhinnan. Ange en orsak till detta. 1p

23. Förklara varför patienter med hjärtsvikt bör undvika icke-steroida antiinflammatoriska läkemedel (NSAID). (3p)